

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglasi: enostolpna min vrsta za
enkrat 280 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

Licejalna knjižnica

Pavšalni franko.

Ljubljana.

Uredništvo:

Woltova ulica 1/A. Telefon 300.

Uprava:

Marijin trg 8. Telefon 44.

Nisi se ne vračajo.

Za priložiti znamke
za odgovor.

Reka in Beograd.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Predsedništvo reške jugoslovanske stranke je poslalo predsedniku shoda, ki se je v nedeljo popoldne vršil za Reko in v protest proti politiki Italije in proti zadnjim dogodkom na Reki, brzojavko, v kateri se prisrčno zahvaljuje in izjavlja, da reški jugoslovani ne bodo nikoli pozabili, kako je Jugoslavija manifestirala v Beogradu za Reko. Brzojavka veli, naj

sedaj Jugoslavija vzame usodo Reke v svoje roke in naj zaščiti mesto pred italijansko mafijo. Najnovejši dogodki na Reki so pokazali, kam vodijo ti večni polovičarski sporazumi z Italijo. Ako Beograd zapusti Reko, potem je to mesto izgubljeno in izročeno Rimu na milost in nemilost in posledica bo, da bo Reka popolnoma propadla.

Priprave za kraljevo poroko.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Kralj Aleksander je včeraj sprejel na dvoru ministrskega predsednika Pašića, ki mu je poročal o notranjem položaju v državi in o pripravah za ceremonije povodom kraljeve poroke.

Beograd, 15. marca. (Izv.) »Pravda« doznav, da poroka kralja Aleksandra z rumunsko princezino Marijo se ne bo mogla koncem maja, ker dotlej še ne bodo izgotovljena dela v novem dvoru. List pravi, da doznav iz poučenega vira, da bo kralju kumoval pri poroki predsednik češkoslovaške republike Masaryk. Kot stari svak bo fungiral rumunski ministrski predsednik Bratianu, in sicer na željo rumunskega dvora, ki je v ozkih stikih z rodbino Bratianovo, katero smatrajo za ustvariteljico kraljevine Rumunije. Rodbina Bratianov je ena najzanesljivejših pristašev monarhizma na Rumunskem.

KRALJ ALEKSANDER PRIDE NA SOKOLSKI ZLET V LJUBLJANO.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Minister za poljedelstvo Pucelj je bil včeraj popoldne v avdijenci pri kralju Aleksandru, da mu predloži v podpis več ukazov, ki se tičejo njegovega resorsta, tako med dr. o višjih in nižjih poljedelskih solah, o nabavi semena itd. Pri tej priliki je minister Pucelj povabil kralja Aleksandra v imenu slovenskih Sokolov na vsesokolski zlet v Ljubljano, ki se vrši od 13. do 15. avgusta. Kralj Aleksander je sprejel povabilo in obljubil, da prideta s kraljico na zlet v Ljubljano.

NAŠA VLADA IN GENOVSKA KONFERENCA.

Beograd, 15. marca. (Izv.) »Pravda« piše, da vlada še ni imenovala delegatov za mednarodno gospodarsko konferenco v Genovi. Delegati se določijo šele po 20. marcu, ko bo vlada končala proučevanje materiala in sklepov beograjske konference strokovnjakov male antante in Poljske. Začasno bosta Jugoslavijo zastopala najbrže ministrski predsednik Pašić in minister za zunanje stvari dr. Ninčić. Ker pa ostane ministrski predsednik Pašić, le malo časa v Genovi, pride na njegovo mesto kot delegat in minister za notranje stvari dr. Voja Marinković ali pa finančni minister dr. Kosta Kumanudi. Delegata bosta imela še dva namestnika, ki bosta naknadno določena. Delegaciji bodo dodeljeni gospodarski in finančni strokovnjaki, najbrže one osebe, ki so bile člani jugoslovanske delegacije na beograjski konferenci strokovnjakov četverozveze.

DRAGINJSKE DOKLADE DUHOVNikom.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji finančnega odbora je poslanec Vladimir Pušenjak (Jugoslovanski klub) predlagal, naj se v zmislu zakona o draginjskih dokladah državnim nameščencem dovolijo tudi za duhovnike potrebni zneski. Druga sekcija odbora je sprejela ta predlog, ki pride na razpravo na današnji plenarni seji finančnega odbora. Zakon o draginjskih dokladah predvideva, da more ministrski svet povišati draginjske doklade duhovnikom le tedaj, ako se proračun ministrstva ver preveč ne obremeni.

FINANČNI ODBOR O ŠOLSTVU V SLOVENIJI.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Druga sekcija finančnega odbora je včeraj razpravljala tudi o šolstvu v Sloveniji. Sekcija je sprejela večino točk, dasi je ostro nasprotoval poslanec Skulj (Jugoslovanski klub), ki je zahteval, da se spoštujejo navedbe ministrskega sveta glede šol, glede pouka ženskega ročnega dela in glede nagrad katehetom. Njegovi predlogi so bili odklonjeni, toda razpravljalo se bo o njih pri debati o ministrstvu za prosveto. Poslanec Skulj je tudi predlagal, naj se votira kredit za peti semester medicinske fakultete v Ljubljani. Njegov predlog je bil odklonjen. Demokrat dr. Sečurov je izjavil, da se sploh namerava prenesti ljubljansko medicinsko fakulteto v Beograd. Proti temu so najenergičneje nastopili poslanci Jugoslovanskega kluba.

Politična korupcija.

Stranka, ki črpa svojo moč izključno le v intriganstvu in političnem piratstvu, je zapisana smrti. Stranka, kateri je ljudski interes deveta briga in osebni interes prvo, je izgubila pravico, govoriti v imenu naroda.

Kar poznava mentalitet voditeljev demokratske stranke v Sloveniji, ve, da so proti avtonomiji samo vsled tega, ker se boje, da je potem njihove vodilne vloge konec. Demokratski voditelji so izgubili vero v obstoj svoje lastne stranke. Udinjali so se zato velesrbijanski ideji in zatajili slovenski interes. Kot so hodili nekdanji kranjski reakcionarci sklonjenih hrbtov na Dunaj, tako klečeplazijo slovenski demokrati po Beogradu. Ne nastopajo v jugoslovanski prestolici kot enakopravni med enakopravnimi, ampak kot prodanci in izdajalci lastnega rodu.

Slovenskim demokratom je tuj dobrobit jugoslovanske države. S komaj pridobljeno nacionalno svobodo, in to priborjeno s krvjo in žrtvami celega naroda, se igra maloštevilna demokratska klika s cinizmom, ki ga ne pozna naša politična zgodovina. Dovolj jim je, če so strankine kase polne in da je zadoščeno privatnim ambicijam posameznikov.

Brez vsakega sramu zagovarjajo centralizem, ki gospodarsko in politično upropašča državo, samo, da se obdrže v Sloveniji kot odločujoč faktor. Brez sramu ubijajo slovenske kulturne institucije, kot našo univerzo, samo, da jim je dovoljeno izvesti obč. vol. zakon, ki naj bi jim pripomogel do stare moči v slovenskih občinah. Brez sramu pritrjujejo gospodarski ekspropriaciji Slovenije, samo, da se izvaja takozvana nacionalizacija podjetij, pri kateri si na brezdelan način osvajajo demokratski voditelji ogromna premoženja. Brez sramu razpolagajo demokrati z državnim denarjem, da izdajajo svoje časopise in podkupujejo stranke, ki se jim hočejo udinjati.

Nič ni čudnega, če vspriche dejstev imenujeja Prebčevića — kriminalni tip. Ali se ne zaveda cela demokratska stranka, da je obvisel ta očitek na vseh, ki gredo za Prebčevićem?

Šilokova maščevalnost demokratov zasleduje vsakogar, ki se upre njihovemu početju. Srednjeveški politični inkviziciji zapade vsakdo, ki dvigne svoj glas v imenu ljudstva proti terorju parasitov demokratske klike.

V seji ljubljanske občinske sveta je poročal župan, da je slovenski minister dr. Žerjav izjavil, da Ljubljana nima toliko časa pričakovati pomoči od vlade, dokler bo v protidemokratskih rokah.

V slovenskih mestih strada ljudstvo. Nepopisno pomanjkanje ugonablja revno ljudstvo; družine hirajo, otroci umirajo. Prehranjevalni mizeriji se pridružuje še stanovanjska beda. V vagonih in kletah se odigravajo življenjske tragedije, da se trga človeku srce že samo ob misli na to bedo. Pomoč je nujno potrebna. Vladajoči se ne zganejo. Pomagati pa vsled tega nočejo, ker se je v slovenskih mestih izreklo ljudstvo proti demokratom. Demokratije cinično dopuščajo, da trpi ljudstvo in čakajo trenutka, da se to samozvestno in svobodno ljudstvo vrže pred njihove noge in spokorno poljubi roke tlačiteljev.

Preiskušeno v stoletnih bojih, slovensko ljudstvo ne bo prodalo svoje svobodne volje. Vsakega preganjanja in trpljenja je enkrat konec. Volja ogromne večine naroda bo pomedla s kliko, ki se je vgnezdila v svoje postojanke, kjer se cinično igra z življenjem in smrtjo nešteatih.

V vsej svoji nečuvnosti predznosti so »demokratje« izpričali, da ne spoštujejo suverenosti naroda, ampak suverenost klik.

Demokratska politična korupcija bo doživela strašen obračun!

Genovska konferenca.

Pariz, 15. marca. (Izv.) Iz Skandinavije javljajo: Švedska namerava sklicati predkonferenco nevtralnih držav glede mednarodne gospodarske konference v Genovi. Izmena misli se je baje že vršila.

Rim, 15. marca. (Izv.) Poročilo, da se mednarodna gospodarska konferenca v Genovi baje preloži, so popolnoma neutemeljena. Datum 10. aprila so končnoveljavno sprejele vse države.

Vstaja v Južni Afriki.

Johannesburg, 15. marca. (Izv.) Po obstrlejevanju, ki je trajalo sedemnajst minut, se je Fortsburg udal. Pesadija je razpršila množico, ki se je zbirala po cestah.

Pretoria, 15. marca. (Izv.) Uradno poročilo objavlja: Nastop vladnih čet je za sedaj ustavljen. Vzhodna in

zapadna obrobna ozemlja, kakor tudi okolica Pretorije in Germistona so popolnoma očiščena.

Johannesburg, 15. marca. (Izv.) Semkaj je dospelo do tisoč beguncev iz Fortsburga. Obstrlejevanje Fortsburga se nadaljuje. V Johannesburgu se je vnelo ponoči od 13. na 14. marca silovito streljanje s puškami.

AVSTRIJA IN »BURGENLAND«.

Dunaj, 15. marca. (Izv.) Kako doznav »Pol. Korrespondenz«, je prejela avstrijska vlada poročila, po katerih izjavljajo merodajni antantni krogi, da je madžarsko stremiljenje, po katerem naj se potem razmejitve vrnejo Madžarski gotovi deli Burške, popolnoma breznažno, ker smatra antanta avstrijsko stališče za popolnoma upravičeno.

RATIFIKACIJA POGODBE V LANI.

Praga, 15. marca. (Izv.) Danes sta v ministrstvu zunanjih poslov izmujala ratifikacijske listine pogodbe v Lani od 16. decembra 1921 češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš in avstrijski pooblaščen zastopnik dr. Marek. Pogodba je s tem stopila v veljavo v obeh državah.

POLOŽAJ V ARMENIJI.

London, 15. marca. (Izv.) Jusuf Kemal bej zavrača vest poročevalca Reuterjevega urada o pokolju kristjanov v Ciliciji in Armeniji. Izjavlja, da obstoje med Angoro in Moskvo dobri odnosi, da pa nimajo kemalisti nobenih simpatij do boljševikov.

Zagreb, 15. marca. Devize. Dunaj 4.20—4.40, Berlin 130—145, Budimpešta 38.50—39, Italija 1460—1500, London 1340—1350, New York 270—285, Pariz 2600—2675, Praga 550—600, Svica (izplačilo) 5800—5825, (ček) 5600—5650, Valute. Ameriški dolarji 270—280, avstrijske krone 4.50—5, češkoslovaške krone 0—600, napoleondori 900—0, nemške marke 130—145, italijanske lire 1420—1500.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Današnja borza je bila zelo slaba. Zahtev je veliko, a malo ponudb. Zaključki so se vršili le v čeki za izvoznikiarje. Devizo Dunaj so ponujali po 1.05, zahtevali pa po 1.02, zaključila se je po 1.02. Berlin so ponujali po 33, zahtevali po 31.50, zaključilo se je v malih količinah po 32. Italija zahteva 355, do zaključkov ni prišlo. London je zaključil po 322, New York po 72, Pariz po 615. Dinir v splošnem pada, antantne devize rastejo. Praga so zahtevali po 126, ponujali so jo v malih množinah, zaključena je bila po 126. Svica je zaključila po 1400 v malih količinah.

Curli, 15. marca. (Izv.) Berlin 1.91, New York 517, London 22.32, Pariz 46, Milan 25.95, Praga 9.15, Budimpešta 0.61, Zagreb 1.65, Varšava 0.13, Dunaj 0.065, avstrijske krone 0.0675.

Praga, 15. marca. (Izv.) Dunaj 0.63, Berlin 20.55, Rim 287, Budimpešta 6.70, Pariz 508.50, London 244, New York 56.825, Curli 1095.50, avstrijske krone 0.63, italijanske lire 284.

Berlin, 15. marca. (Izv.) Dunaj 3.48, Budimpešta 32.96, Milan 1363.60, Praga 484, Pariz 2417.55, London 1170.30, New York 270.72, Curli 5244.75.

Pokrajinski namestnik Ivan Hribar pri kralju.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Kralj Aleksander je včeraj sprejel v daljši avdijenci pokrajinskega namestnika

za Slovenijo Ivana Hribarja, ki mu je poročal o razmerah v Sloveniji. Kralj je namestnika povabil k obedu.

Program nove italijanske vlade.

Rim, 15. marca. (Izv.) Nova vlada se je danes predstavila zbornici in senatu. Ministrski predsednik Facta je podal v obeh zbornicah izjavo, v kateri je najbrže obrazložil, kako je prišlo do sestave novega ministrstva. Izjava nadaljuje: Dežela potrebuje miru in dela. Država mora priti do miru, potrebuje pa tudi akcijskega programa. Prvi in bistveni pogoj je, da se uvede red. Ni mogoče dopustiti, da moti del prebivalstva ono, kar je pravica vsch. Pod vladavino pravice ne morejo eksistirati predprave nekaterih, ampak le nepristranost za vse. Pri tem delu more parlament odločilno delovati. Povrniti se moramo k normalnim funkcijam parlamenta, ker le potem proučevanja proračunov se more priti do popolne kontrole. To proučevanje bo omogočilo presojo finančnega položaja, čije problemi še niso rešeni. Da se zopet doseže ravnotežje v drž. proračunu, je treba povečati dohodke in skriti nekatere izdatke. Počasi se moramo povrniti k normalnemu fin. položaju in s tem k popolnemu ravnanju med izdatki in dohodki. — Glede zunanje politike izjavlja ministrski predsednik, da nima Italija, ki je vsled hrabrosti svoje vojske premagala sovražnike, na mednarodnem polju nobenega vzroka do konfliktov z drugimi narodi. V mednarodnem koncertu je Italija element miru. Podlaga naše zunanje politike, je dejal Facta, je zvezanje do narodov, ki so se v svetovni vojni borili na naši strani. Naše prijateljstvo z Anglijo je tradicionalno in je eden glavnih temeljev italijanske politike. Prijateljstvo med Italijo in Francijo ni utrjeno le vsled plemenitega in jezikovnega sorodstva, ampak tudi vsled skupnih starih in slav. tradicij in vsled spominov na kri, ki se je prelila v svetovni vojni za iste ideale. Kar se tiče včerajšnjih premaganecv, ne goji Italija do njih ne sovraštva ne jeze. Naklonjeni smo

Nemčiji, ki je bila in bo ostala kulturna in napredna. Kar se tiče Rusije, je jasno pokazala svojo voljo, da hoče svojo politiko urediti v duhu liberalizma. Italija nima predsodkov do Rusije in se ne namerava vmešavati v njene notranje razmere. Ministrski predsednik preide nato na Reko in pravi: Najnovejši dogodki na Reki so tamkaj zelo motili red in mir. Reško vprašanje premotivamo s čustvi italijanstva. Toda to čustvo nas ne bo motilo pri tem, da ne bi lojalno spoštovali svojih mednarodnih obveznosti. — Glede Jugoslavije pravi De Facta: S kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev hočemo živeti v odnošajih dobrih sosedov. Da dosežemo to razmerje, smo trdno odločeni, da pospešimo pogajanja z Jugoslavijo in da čimprej svršimo porazgovore, na podlagi katerih naj se izvedejo določbe rapalskega dogovora. — Storili bomo še nadalje vse, da rešimo Avstrijo iz gospodarske depresije, in da ji omogočimo moralno življenje. Z vsemi drugimi narodi živimo v dobri harmoniji. Pred kratkim smo sklenili z veliko severoameriško republiko novo prijateljstvo in začeli z njo plodonosno sodelovati. Na razorožitveni konferenci v Washingtonu smo z Zedinjenimi državami sodelovali na ustvaritvi politike, ki stremi za tem, da se po vsem svetu stvari trdnjša podlaga za splošni mir, kar se da doseči s tem, da se prepreči težka bremena za oboroževanje in se ustvari podlaga za liberalno politiko na daljnem vzhodu. Vrhovni svet v Parizu je naprosil Italijo, naj skliče mednarodno gospodarsko konferenco v Genovo, ki naj služi zblizanju narodov in gospodarski obnovi Evrope. Mednarodnih sestankov je bilo že več, toda tokrat bodo v Genovi sedli k isti mizi zmagovalci in premaganci, da se porazgovore o skupnih interesih.

Albanske avanture.

Valona, 15. marca. (Izv.) Albanski tiskovni urad javlja iz Tirane: Ustaski voditelji so za sedaj potolčeni. Nekateri so se udali vladnim četam, druge pa so oblasti prijele. V vsej Albaniji vlada popoln mir in red.

Rim, 15. marca. (Izv.) V Albaniji so uporniki baje strmoglavili vladno.

Pariz, 15. marca. (Izv.) Kako se doznav, so albanski vstasi, pripadniki pokojnega Esad paše, zasedli Drač in okolico Tirano. Nekaj ministrv albanske vlade je pobešlo v Elbasan. Po nekaterih vesteh so vstasi obkolili Valono.

fiji Trockega. Nad 200 ljudi je bilo aretiranih. Pri nekaterih sindikalistih so našli natančne načrte za socialen prevrat.

ITALIJA IN RAPALSKI DOGOVOR.

Beograd, 15. marca. (Izv.) Včeraj je italijanski poslanik in pooblaščen minister grof Manzoni posetil ministra za zunanje stvari dr. Ninčića in imel z njim daljši razgovor. Konferirala sta o skorajšnji izvedbi rapalskega dogovora. Kako se doznav, je njun porazgovor v glavnem veljal temu predmetu.

ITALIJANSKO - GRŠKI POMORSKI INCIDENT.

Atene, 15. marca. (Izv.) Ker je grški patrolni čoln pri Mersini zasegel italijanski parnik »Abbazia« pod pretezo, da ima na krovu vojno gradivo, je italijanski poslanik glede tega nastopil pri ministrstvu za zunanje posle.

GRAŠKI VELESEJ.

Gradec, 15. marca. (Izv.) Glavni odbor graškega velikega sejma je sklenil, da bo prihodnji vzorčni veliki sejem letos v jeseni.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V LIZBONI.

Washington, 15. marca. (Izv.) Kakor poročajo iz Lizbone, so včeraj komunisti metali po raznih krajih mesta bombe. Bilo je precej oseb ranjenih, dve izmed njih sta imeli fotogra-

K zatvoritvi bolnic v Sloveniji.

Zadnje dni se vrši huda politična debata o upravnem škandaloznem postopanju nameravane zatvoritve slovenskih bolnic.

Vsekakor ima rekord glasilo demokratov »Jutro«, ki zagovarja državotvornost in velik upliv svojih ministrov na razpoloženju. Da bode zadeva popolnoma jasna, ugotavljamo sledeča dejstva: Meseca decembra lanskega leta pri razpravi dvanajstin za januar in februar je demokratično in radikalni blok v fin. odboru reducirali postavke pri posameznih ministrstvih in seveda tudi v ministrstvu narodnega zdravja. Minister sam se je odločno uprl redukciji in povdarjal, da bode moral nekatere bolnice zapreti, ako mu črtajo posamezne postavke. Vzlic temu je vladni blok redukcijo izvršil tako v finančnem odboru kakor v plenumu skupščine. Referent finančnega odbora demokrat dr. Sečerov je v skupščini branil dvanajstine in med drugim izjavil, da je direktno koristno dejstvo, da je bila vlada v krizi, ker je medtem časom imel finančni odbor dovolj časa, da je postavke posameznih ministrstev natančno preštudiral in tako prihranil državi okoli 60.000.000 dinarjev. Jutrovcu se lahko iz stenografskih zapisnikov prepričajo o teh duhovito-državotvornih izjavah gospoda Sečerova — skupščinsko predsedništvo jim na prošnjo gotovo pošlje stenogram.

V mesecu januarju in februarju se je ponovno govorilo o krizi pri bolnicah. Ludi »Jutro« je prinašalo poročila o sistemu bolnic v raznih naših pokrajinah. Znano pa je bilo, da so bolnice v mesecu januarju in februarju t. l. že jako težko izhajale in slišali so se glasovi o zelo slabi hrani, tako da so bolniki svoje in znanke prosili, naj jim prinesejo kruha. V dvanajstih za marec in april je vladni blok ostal na stari stališču in je tudi veliko krivo to, ker je resor bil v rokah takozvanega zamenika, ker muslimani še niso bili v vladi. Vladni blok je bil natančno poučen o razmerah v bolnicah, a je vzlic temu črtal malenkostno svoto dva milijona kron za slovenske bolnice. Isti vladni blok pa se ni pomišljal votirati ministru financ in ministrskemu svetu ogromno svoto 76 milijonov dinarjev kot poseben fond, ki ga lahko mirne duše nazivamo črni fond ali pa fond korupcije.

Radi tega je upravnorostasno dejstvo, da se gospod minister na razpoloženju dr. Kukevec sedaj pusti na tako abotnen način zagovarjati. Simptomatično pa je tudi dejstvo, da je gospod minister v Ptuj podpisal odločen protest tamošnjih političnih in gospodarskih organizacij proti zatvoritvi tamošnje bolnice. Na eni strani državotvorna gospodarska in drugi strani pa potrebne postavke resornih ministrov, na drugi strani pa direktno ustvarja nemoralne specijalne fondove v znesku ogromnih milijonov, kateri fond se pač potem porablja za osebno reklamo raznih državotvornih korifej, pod katerim pritiskom ministrski svet rešuje brez odloga.

Konstatirali smo gola fakta, ki so nepobitna in ki jasno osvetljujejo politično moralno v vladi, za katero pa niso odgovornost v polni meri naši slovenski demokrati — državotvorci.

Podpirajte družbo
sv. Cirila in Metoda.

Okoli svetovne politike.

II.

Svetovna gospodarska kriza.

Nepremostljiva nasprotstva zijajo danes med posameznimi državami Evrope in celega sveta. Ves svet se zviija v smrtnih krčih še doslej nepoznane gospodarske krize, v nevarnosti je vsa zapadnoevropska civilizacija in kultura. Veliki duhovi zapadnoevropskega kulturnega kroga se tega zavedajo. Zato iščejo in iščejo, kako bi našli skupno platformo za obnovo starega reda, za gospodarsko in politično ravnesje. Ali zdi se, da je zaman. Genovska konferenca preti postati nov poraz. Med tem pa postaja gospodarska kriza vedno večja in večja. Obuboženje širokih mas v srednji in vzhodni Evropi ter na Balkanu postaja vedno večje. Nezaposlenost v Angliji žre ob koreninah gospodarskega reda in tira delavske mase, ki tvorijo večino, na levo ter radikalizirajo veliko »Labour Party«, ki raste iz dneva v dan.

Kako pesimistično gledajo danes na svetovno gospodarsko krizo celo meščanski pisatelji, kaže najbolje članek urednika gospodarskega tednika »Der österreichische Volkswirt W. Federn, ki piše o svetovni gospodarski krizi dne 26. februarja 1921: »Ni izgleda, da bi kriza, v katero je zapadlo svetovno gospodarstvo, potekla tako kakor poprejšnje krize... Četudi se bodo tekom krize pojavila kolebanja, trenutna zboljšanja, ki bi vzbudila upanje na ozdravljenje, ali pravo ozdravljenje je nemogoče... Trajanje in poostreitev svetovne krize bo poklicalo delavce zmagovitih držav na plan. Ti ne bodo mirno gledali, da se znižajo meze, ker jih cene industrijskih produktov ne morejo vzdržati. Ti ne bodo mirno gledali, da postanejo vedno nove množice delavcev radi konzumne krize nezaposlene... Na koncu te krize stoji razkroj celega družabnega reda, kakor bo pač potek krize, kakoršen je pač temperament mas, v eni deželi prej, v drugi pozneje. Ali povsod mora biti konec socialna revolucija.«

Ce bi človek čital taka izvajanja o sedanjih gospodarskih krizi v kakem socialističnem ali komunističnem listu, bi se ne čudil. Trikrat čudno pa je, da pride do takega zaključka urednik enega najresnejših gospodarskih listov, ki stoji na stališču današnjega družabnega reda.

Leto dni je že od tedaj preteklo. Razmere se niso poboljšale, prej poslabšale. Poskus rešitve s pomočjo genovske konference izgleda, da se je ponesrečil. Kdo ve — ali samo začasno ali pa za vedno...

In urednik nemškega tednika ni sam v svojih pesimističnih slutnjah. Ni še bilo svetovne gospodarske krize, zmagovalci so se sedeli v Parizu in diktirali svoje pogoje premaganecem, ko se je oglašila vest v Keyneru, znamenit angleškem narodnem gospodarju, ki je zapisal v svoji knjigi: »Gospodarske posledice mirovne pogodbe« Pytijske besede: »Morda je zgodovinska resnica, da noben družbeni razred ni nikoli drugače poginil kot z lastno roko«. In da končno omenimo Spenglerjevo delo: »Der Untergang des Abendlandes!«

Veliki duhovi zapadne kulture gledajo s pesimizmom v bodočnost in se ozirajo na vzhod. Morda prihaja od tam luč in rešitev.

Politične vesti.

✕ Klerikalci o občinskem svetu ljubljanskem. Na vse pretege se trudi demokratično časopisje, da naslika klerikalnega zmaja na steno mestne zbornice. Liberalni govorniki s pateričnim povdardom govorijo o bivših kranjskih liberalno-klerikalnih preklarijah z namenom, da pokažejo klerikalno nevarnost v Ljubljani. Liberalci tudi morajo ugotovljati »črno« nevarnost, ker bi jim drugače zmanjkalo besedi in snovi za vodene govorce. Glavni nameni vse »protiklerikalne gonje« je pa v tem, da prepričajo eno izmed večinskih strank, da bi bilo vendar boljše storiti z liberalci občinsko večino. Še vedno sanjajo demokrati o svojem županu v Ljubljani in ne morejo preboleti, da je konec njihovega gospodarstva na mestnem magistratu. Vsak otrok v Ljubljani ve za to neutozlažljivo hrepenenje demokratov po županskem stolcu in zato je prav navično bobnanje demokratičnega časopisa o »klerikalnih petah«, ki bijejo samo po liberalnih fantazijah.

✕ Zanikernost naše vlade. Na tokovski seji deželnega zbora so poslanci kmetске zveze stavili na deželnega glavarja nujno vprašanje, ali je pripravljen podvzeti vse korake, da se v Beogradu sklenjen dogovor glede obsejnega prometa takoj uveljavi. Vprašanje opozarja, da se je pri pogajanjih v Beogradu sklenilo, da se dogovor glede obsejnega prometa čimprej izvrši in uveljavi. Jugoslovanski urad-

niki pa doslej še niso dobili nikakih navodil v tem pogledu. Avstrijsko obmejno prebivalstvo zaradi tega še ne more prestopiti meje, da zamore obdelovati svoja posestva in vinograde, ki leže onkraj meje.

✕ Anglija štedi pri izdatkih za vojsko. V angleškem državnem proračunu za tekoče leto je vstavljena za vojsko postavka 62 milijonov, a za mornarico 65 milijonov funtov šterlingov. Prihranki bodo torej znašali napram prejšnjemu letu 80 mil. funtov šterlingov.

✕ Švedska za skupen nastop nevturalnih držav v Genovi. »Tribune de Geneve« poroča, da je Švedska predlagala švicarski vladi, naj bi nevturalne države na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi nastopile kot celota. Švedska vlada predlaga tudi, naj se povabi tudi Španija.

✕ Revolucija v južni Afriki. Iz Johannesburga poročajo, da imajo vladne čete le majhne izgube in da so povsod napredovali. Število ujetnikov znaša 2200 mož.

✕ Nemiri na Irskem se nadaljujejo. Nemiri se nadaljujejo. Včeraj je bilo ranjenih 10 oseb.

✕ Genovska konferenca se odpre 10. aprila. Kakor poročajo listi je bilo na podlagi strinjajočih se izjav udeležencev držav končno uveljavljeno, da se bo mednarodna gospodarska konferenca v Genovi odprla dne 10. aprila t. l.

Časopisni glasovi.

»Jutro«. Zakonodajnemu odboru je predložen projekt zakona o državnih sodiščih in je hvaljevalno, da je to že sedaj vlada storila. Ničesar ni bolj nujno potrebno, kot to, da se uvede za kontrolo in red meduro odločb upravnih organov, kritika upravnega sodišča. Uvedba upravnega sodišča bo dvignila zaupanje državljanov do državne uprave, ko bo krivično prizadeti vedeli, da more naiti od pomoči zoper nezakonitost pred forumom neodvisnih sodnikov.

»Naprej«. Vladajočih namen je: Razbiti je treba enotno fronto socialističnih mas, razbiti njihovo organizacijo, dokler je še čas, dokler je delavstvo še neizobraženo. Žal jim je to uspelo, le deloma seveda in edino radi tega, ker je neizobraženo delavstvo samo, zapeljano po plačalnih agentih razbilo silno organizacijo. Da so to mogle razne kapitalistične vlade doseči, so najprej zvalile v svoje kolo voditelje nekatere socialističnih strank; istočasno seveda niso pozabile plačati agente, da so kričali: Ali jih vidite socialiste, pri eni mizi žrejo s kapitalisti! Igra je bila dobro igrana: delovni so se vsedli na lito. Mesto da bi tak-

ne voditelje poglali, so šli in so razbili organizacijo. In čudo: Naenkrat so imele na novo nastale komunistične stranke dovolj denarja. Kje so ga dobile, nam pojasnjuje Cvetarčev slučaj.

»Slov. Narod« poroča v svojem uvodniku o fašistovskem napadu na dr. Vratoviča v Pulju. Dr. Vratovič je bil imenovan za zastopnika Jugoslovancov v istrskem pokrajinskem odboru in je živel doslej v prganstvu v Ljubljani. Po imenovanju kraljevske italijanske vlade se je napotil v Pulj, kjer je še isti večer prihrumela v njegovo stanovanje tolpa fašistov in zahtevala, da zapusti Pulj v roku 48 ur.

»Novi čas«. Beograjski listi so polni raznih notic o nemirih v Albaniji in o akcijah makedonskih četašev. Naravnost zločinsko je hujškanje proti Bolgarom. Prav čisto nič nas ne briga ali vlada v Albaniji Pasčević ali italijanski podkupljenec. Nobene vojske ni treba. Edina vojna je potrebna in ta je na volilnem bojišču, kjer bo ljudstvo obračunalo z veseleštvom, laždemokratijo in radikalni ter vsemi zastopniki sedanjega koruptnega sistema.

Gospodarstvo.

Industrija v Sloveniji za reformo davčnega sistema.

(Spomenica zveze industrijev v Ljubljani.)
(Dalje.)

Dohodnina nameščencev.

Temeljno finančno načelo je, da naj davek nosi le oni, komu ga nalaga davčni zakon. Proti temu naravnemu načelu pa je finančna uprava opetovano grešila. Finančni zakon za leto 1921. (razglašen v Službenih Novinah št. 154 od 14. julija 1921.) napravlja podjetjem nove davke. Vpeljuje namreč — če tudi indirektno — od-

tegljaje za davke, ki odpadejo na plače in mezde delavcev. Te davke, plačarino in dohodnino delavcev, mora končno utrpeti le podjetništvo. Ni dvoma, da bodo delavski sloji, kakor doslej, konsumirali sproti svoje prejemke. Davčne akontacije od teh slojev vobče ni pričakovati. Vsed tega se bodo ti davki končno izterjali vendar le pri delodajalcu. Davčni odtegljaji bi se pa itak ne mogli vršiti drugače, nego da podjetja zvišajo mezde delavcev vsaj za iste, najbrž pa celo za izdatno višje zneske.

Očitno mora ta način obdačenja podražiti produkcijo, v posebni meri tam, koder tvorijo mejni prejemki delavca velik del proizvodnih stroškov, kakor velja n. pr. za premokepe

in za vso gradbeno industrijo. Tako pospešujejo baš ti davki v posebni meri naraščanje draginje in vplivajo neugodno na našo valuto, kar gotovo ni v korist naših državnih financ. Že pri drugi priliki smo naglašali, da ne moremo odobravati davkov na mezde prejemke delavstva, koji prejemki povprečno ne presegajo bistvenih življenjskih potrebščin. Zato je utemeljen naš predlog, da se ne predpisuje dohodnina delavcem, ki nimajo stalne plače in ki se izplačujejo v štirideskih ali še krajših rokih, vsaj dokler njih celotni prejemki ne presegajo dejanskega eksistenčnega minimuma. Kar smo zgoraj navedli glede odbitnih davkov za delojemalce, odnosno delavce, velja slično za plačarino pri uradnikih. Že ob drugi priliki se naj ukine plačarina. Smatramo, da smo utemeljili svoj nujni predlog, da je potreba ukinitve plačarine že splošno priznana. Na tem mestu zgolj navajamo, da pomeni plačarina, povečana še po avtonomnih dokladah, davčno breme, ki ga uradništvo vobče ne premore in ki se avtomatično prevlani na podjetništvo.

Ukinitev plačarine je nujna. Po naših informacijah se je plačarina že odpravila v Českoslovaški republiki in v Italiji. Se jasnejši razlogi nego v teh državah zahtevajo ukinitve plačarine v naši kraljevini.

Odpis vrednosti.

Nadalje nujno potrebujemo začasni zakon, ki dovoljuje industrijskim podjetjem za investicije, za nove nabave, obrtne naprave in za nove stavbe višje odpisne odstotke, kakršni odgovarjajo naši labilni valuti in dejanski vrednosti dotičnih novih naprav. Dosedanji odpisni odstotki (pri prejemnihah do 10 1/2 in pri stavbah oz. 1% do 1 1/2%) kakor jih urejuje § 95. lit. f avstrijskega zakona o osebnih davkih, so zadostovali pred vojno, ko je bila valuta večalimani stabilna in ko so bile prejemnine in nepremičnine (inventar, obrtne naprave, stavbe) solidno izdelane in izvršene — takrat se ni delalo z raznimini surogati, ki izdatno znižujejo trpežnost in trajnost dandanes novo postavljenih objektov, ki tudi za dosego skrajšane trajnosti zahtevajo večnih dragih pravil. Ako podjetja bilancirajo danes po predpisanih odpisih, utegnejo pač začasno ob padajoči valuti objekti presegati književno vrednost, v kratkem pa bodo vsled kratke trajnosti teh objektov izkazale bilance visoke vrednosti na inventarju, stavbah itd, medtem ko bodo ti predmeti že brez vsake vrednosti. Posebno nevarnost pa tvori ta moment za naše podjetništvo, čim se naša valuta dvigne. V tem primeru bo bilanca obtežena z visokimi aktivnimi postavkami, ki ne bodo odgovarjale dejanskim vrednostim.

Opozorjamo, da so razne države že spoznale pretečo nevarnost in uzakonile določbe za take slučaje. Tako ima Českoslovaška republika določbo, ki dovoljuje za nove nabave in stavbe najširšo svobodo glede odpisov.

Predlagamo, da se slični zakoni iz določbe uveljavijo tudi za našo kraljevino. S takim zakonom se mora preprečiti resna gospodarska kriza, ki preti uničiti našo šibko industrijo. Čim se naša valuta okrepi, ne da so se podjetja pravočasno zavarovala s primernimi odpisi na aktivnih postavkah (stavbe, stroji, inventar, obratne naprave), zapadejo naša podjetja na mali gospodarskem polomu, iz kojega ni videti rešitve.

Ivan Rozman:

Naša bol.

(Dalje.)

Primerjaje kvalitete našega državoiznanstva z državnim pojmovanjem naših nasprotnikov, s katerimi smo se merili na koroški pol. fronti, vidimo na nasprotni strani jaseen pregled operacijske baze, izborna poznanje kvalitete koroškega ljudstva, naših političnih in kulturnih sil ter smotrenost in vztrajnost dela. Naši prijatelji in njihovi zavezniki so hoteli doseči svoj smoter za vsako ceno in se niso strašili nobenih sredstev. Mi pa smo prišli na Koroško polni jare romantike, občudujoč prej nam neznano zemljo in navade koroškega ljudstva. Naši pionirji so veselja poskakovali in s prekipenjačim navdušenjem zatrjevali »milenmu koroškemu narodu«, da se cedita v naših krajih mleko in med, obljubujoč mu deveta nebesa, časih smo pa celo rožljali s sabljami. Ne trdim, da ni bilo v ljudeh, ki so bili poslani na Koroško, mnogo dobre volje, toda njih navdušenje in delo sta imela premnogokrat znak specialno slovenskega fantovstva, ki kliče na korajžje, med tem ko mu seje sovražnik na njivi ljuliko. Spustili smo se v borbo brez enotnega pol. operacijskega načrta, često z nezadostnimi silami, a kar je glavno, z vso tisto poštenostjo v srcih, zbog katere smo se bali grešiti celo nad nasprotnikom. Toda, žal, to ni bila vedno ona pristna poštenost, katero cenimo sicer nad vse, to so bile prazne besede, goljufiva šminka, s katero si zakrivamo vsak dan gube svojega obraza. Oznanjevali smo evangelij o »častitem plebiscitu« ter svrtili drug drugega, da ne smemo zagrešiti nobene nepravilnosti, zlasti, da ne smemo sprejeti v glasovalne imenike nobenih dvomljivih slučajev. In čim bolj smo se bližali plebiscitu, tem bolj smo si zatrjevali, da stojimo »siljajno«. Pri tem pa so se nam člani interal. plebiscitne komisije smehljali v obraz, vedoč, kako smo otroško nedolžni. V resnici, ako primerjamo način, kako smo mislili in delali ob razsulu Avstrije, kako smo posedli Koroško, kako smo bežali, jo zopet posedli s Celovcem vred, se umaknili iz Celovca, in kako uvedli priprave za plebiscit in kako srušili Koroško, potem moramo priznati, da smo bili silno neprilicni, ker smo

sploh sprejeli plebiscit, in kako domišljavi, ker smo se spustili v boj s tako premetenim sovražnikom. Plebiscit je teoretično silno lepa oblika za samoodločbo narodov, a res je tudi, da se najboljši blagoslov spremeni v rokah lopova v prokletstvo. S tem, da smo plebiscit sploh sprejeli, smo se spustili v va banque-igro, katere izid se je dal ugotoviti ob kolikaj treznem preudarku že v naprej. Posebno pa je bilo pogrešno, da smo sprejeli ozemlje v pasu A s prebivalstvom, ki je skoro povsem nemškega pokolenja. Zato je bila naša pustolovščina na Koroškem od začetka do konca — romantična opereta in pod takimi pogoji ni mogla drugega biti. Nam je nedostajalo svetopisemske zvestosti, ki ni drugega nego prekipenjač duševna sila, kot posledica v narodu nakopičenega državoiznanstva. Onega omahljivega dela koroškega ljudstva ni premotil niti kruh, ki smo ga mu delili vsaj v zadostni meri. Nikdar nismo našli pravega kontakta z velikim delom prebivalstva v pasu A. In to je pri takih akcijah, kakršne je bil koroški plebiscit, prva zahteva. Zato se je koroško ljudstvo obrnilo do tradicij stare Avstrije, ki so mu nudile po njegovem takratnem mnenju v tem oziru več, nego mi.

III.

Ako se spustimo v daljna razmišljanja o naših neuspehih na Koroškem, moramo ugotoviti, da nam je nedostajalo poleg spredaj navedenih predpogojev analize duševne stopnje in gospodarskega stremiljenja ljudstva v pasu A, nismo imeli nikakega v resnici znanstvenega dela o predmetu, s katerim smo eksperimentirali in od katerega je bil odvisen naš uspeh ali polom. Ako smo že šli v zanko antante, ki se je zvala plebiscit, je bila naša prva dolžnost, da znanstveno ugotovimo te predpogoje. V resnici smo obravnavali v naši javnosti celokupno koroško vprašanje od nekdaj izključno le kot politikum, t. j. vsaka stranka ga je tolmačila po svoje, nikdar pa ni zagledala belega dne povsem objektivna, znanstvena razprava, ki bi bila proučila to vprašanje nepristransko in dovolj izčrpno. Naša pol. romantika je poznala le »klerikalce« in »liberalce« in ti politiki so zdravili ubogo koroško ljudstvo glede njegove resnične bolezni mnogokrat z zdravili dvomljive vrednosti.

Na vsak način bi bili pričakovali od faktorjev, ki so prevzeli izvršitev plebiscita, da si ugotovijo pred opisane temelje

ter da šele na njih podlagi sestavijo svoj pol. operacijski načrt. Ker teh temeljev ni bilo, oziroma ker so bili napačni, je bil napačen ofenzivni načrt, v kolikor se sploh more govoriti o njem in radi tega je moralo biti pogrešno več ali manj vse naše plebiscitno delo. Prebivalstvo v pasu A je bilo medij in le od njega je bil odvisen izid plebiscita. Brez take prave znanstvene analize hotenja ali nehanja tega ljudstva je bil naš vstop v boj proti avstr. republiki in njenim pristašem utopija, posebnou, ker naši pol. stiki s prebivalstvom v pasu A niso bili nikdar pravilno usmerjeni. Edini dokaz, ki so ga navajali naši politiki, je bilo število glasov od izvolitvi poslanca Grafenauerja. Dejali so: Če je Grafenauer zmagal, zakaj bi mi ne zmagali, ko ne gre le za volitve, ampak za trajno pripadnost. Radi pomanjkanja vplogleda v resnične odnose smo delili oficijelno celokupno prebivalstvo pasu A kratko v dva dela, t. j. v ono skupino, ki je ostala zvesta svoji krvi, svojemu plemenu kljub vsem nemškim zvijačam in pritiskom ter v skupino naših nasprotnikov. Kdor ni bil z nami, je bil proti nam in tako smo uravnali svoje postopanje. Prvo skupino smo protežirali, drugo pa navijali, kjer smo le mogli. Toda v resnici se deli celokupno prebivalstvo pasu A v tri dele, t. j. v odločne in zavedne našince, v ljudstvo, ki se mu more primerjati le še naše primorsko. Teh bo nekaka dobra tretjina. V drugi razred spadajo naši neizprosnji nasprotniki, to so pristni Nemci, katerih je v vsem pasu le toliko, da jih sešteješ malone na prste, in Slovenci po krvi, ki so jih pa Nemci po svoji »ideologiji« in gospodarski sili asimilirali ter pretvorili v prave janičarje. Teh je nekaka slaba tretjina. V tretji razred spada ves oni neodločni element, tvoreč ostalo tretjino, t. j. nevturalizirana vseldina, ki je nastala ob dveh narodnostnih periferijah in ki je ni priste-vati idejno, t. j. zavestno ne nam in ne Nemcem. In ravno od tega dela je bila odvisna naša zmagala ali pogibeli. Mi smo šli mimo tako važne plasti koroškega življa ne sicer ravnodušno, ker so jih vsi naši tamošnji politiki prav dobro poznali po imenu, vendar si nikdar niso ustvarili živih slikov in smotreno umerjenih vezi med seboj in med to tretjo omahljivo plastjo, ali da bi bili vsaj uvedli proti njej specialna politična sredstva

(Dalje prihodnjik.)

Dnevne vesti.

— **Imenovanja na ljubljanskem vseučilišču.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenuje g. Aih za kontraktnega rednega profesorja na tehniški fakulteti v Ljubljani, g. dr. K. Oštr za docenta indoevropskega jezikoslovja na filozofski fakulteti.

— **Novi zakoni.** Zadnji Uradni list (št. 24) je prinesel zakon o specializaciji letalskih solah in zakon o ustroju državnih košilarn.

— **Uradniške doklade.** Finančni minister je pooblastil vse državne blaginje, naj dne 1. aprila izplačajo uradnikom zagotovljene doklade.

— **Delovni čas v državnih pisarnah** je določen najmanj 7 ur na dan. Ako pa se dela zdržema, je delovni čas 6 in pol ure na dan. Ob sobotah se dela 6 ur.

— **Normalni sprejem v javne bolnice** se je zopet uvedel.

— **Priloge proti obmejnim četam** v časopisih so vendar zalege v toliko, da je prišla zadnja nedelja na Rakek vojaška komisija dravske divizijske oblasti, da prebela in kontrolira poslovanje obmejnih čet. Prebivalstvo Planine je predložilo komisiji celo vrsto pritožb.

— **Razpuščena društva.** Ker že več let ne delujejo ter vsled tega nimajo pogojev za pravni obstoj so razpuščena sledeča društva: v Ljubljani »Kraščansko - socialna ženska zveza«, »Društvo za osnovevanje in izgradbo zavetlišča in vzgojevališča«, »Ortsgruppe des Verbandes der Mäler, Anstreicher« itd., »Ortsgruppe des Verbandes der Schneider« itd., »Ortsgruppe der Lederarbeiter«.

— **Zadrugištvo v Jugoslaviji.** Vseh zadrug v naši državi je okrog 5000 s 600 tisoč članov. Med temi je na Slovenskem 794 zadrug s 154.104 člani in 1.820.699.737 kron prometa.

— **Izredna galantnost.** Iz Beograda je došel ukaz, da se mora vojvodinji Meklenburški na gradu Vagensperk pri Liti doleteti orožništvo v osebno varstvo in porabo.

— **Črne koze.** Ministrstvu za narodno zdravje prilajajo iz raznih kraljev držav prijave o slučajih črnih koz. Zaraditga je izdalo ministrstvo na vse zdravniške naprave, naj poskrbe, da bodo vsi otroci, ki obiskujejo osnovne šole, pravočasno cepljeni proti kozam.

— **Prvi Ceh v dunajskem šolskem svetu** je poslanec Machat.

— **Primorske Novine,** ki izhajajo kot dnevnik na Sušaku, so zvišale naročnino na 20 Din. mesečno, dočim se posamezne številke prodajajo po 1 Din. List ima manjši obseg kot »Jugoslavija«.

— **Zdravilo za komuniste.** V neki vasi blizu Ferare so se spopadli fašisti in komunisti. Komunisti so bili v premoči ter so fašiste nabili, nato pa obhajali v neki gostilni zmagao. Med tem so dobili fašisti pomoč od zunaj, obkolili gostilno ter se maščevali nad komunisti na ta način, da so jih prisilili, da je moral vsak komunist izpiti steklenico ricinovega olja.

— **Oddelek za socialno skrb v vednosti.** Na Tolstnem vrhu okraj Prevalje biva v žagi gospoda Vezjaka, veleposesnika in veletrgovca z lesom na Prevaljah, žagar Perse Franc. Žena mu leži težko bolana, poleg tega ima še četrto neprekosljenih otrok, kojih najmanjši je star 6 mesecev. Polozaj, v katerem se nahaja družina, je naravnost obupen. Pohištva nobenega, obleke nič, glad itd. Smrtno bolana žena leži v koritu, v katerem je nekoliko slame in vreča: pokrita je z lastno obleko. Otroci so nagli, kvečjemu zaviti v vrečaste tunje. Mož zasluži v žagi večjemu 30 do 40 kron na dan. Pomoč je nujna, zato prosimo socialno skrbstvo, da se zanima za ta slučaj. R. K.

— **V invalidskem domu v Rogaski Slavi** so umrli sledeči vojni invalidi: Dne 6. t. m. Jakob Rajšp iz Trnovske vasi okraj Ptui, star 48 let; Dne 10. t. m. Andrej Dolenc iz Črnega vrha nad Polhovim Gradcem, star 31 let; dne 12. t. m. Lovrenc Trstenjak iz Salovec pri Ptui, star 34 let. Bodi jim blag spomin!

— **Nesreča na železnici.** Strojevodja Avg. Jarh je med vožnjo iz Zid. mesta v Rimske Toplice padel pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi.

— **Razne nesreče.** Strojevodja južne železnice na Zidanem mostu Jarh Avgust se je peljal domov v Rimske Toplice. Ker je bilo v vozu natrpano potnikov, je šel ven na hodnik. Med vožnjo pa se je vlak na ovinkih nekoliko nagnil in Jarh je zgubil ravnotežje. Padel je tako nesrečno med kolesje, da mu je zdrobilo obe nogi. — Ko je Marija Petrovič, kočarica na Brezovici nakladala v gozdu drva, se je skladišnica sprožila in jo pokopala pod seboj. Teža drv ji je zlomila križ in levo nogo ter jo močno poškodovala na glavi.

— **Razne tatvine.** Neki kosiški tat je vliomil v hlev Jakoba Franca v Zbiljah pri Medvodah in mu ukradel 6 kokoši, vrednih 450 kron. — Posesniku Josipu Grmu je bila ukradena hranilna knjižica Kinetske posojilnice, v katero je bilo vpisanih 10.000 kron. — Iz stanovanja na cesti v Mestni log je bila Franu Krejačiču ukradena denarnica z 960 kronami.

Ljubljana.

— **Boj draginji.** Ker so pod tem naslovom prinesli listi pomotoma nejasno, kje se vrši seja akcijskega odbora, objavljamo sledeče: Javna seja akcijskega odbora (vseh 22 organizacij) se bo vršila v četrtek, dne 16. t. m. ob 19. uri v mali dvorani Mestnega doma (prvo nadstropje). Udeležba zastopnikov dolžnost! Seja je javna ter se je udeležiti lahko vsak član omenjenih organizacij. Akcijski odbor.

— **Načrti administrativnega posloja delavske zavarovalnice zoper nezgode in okrajne bolniške blaginje** so od 16. t. m. do včetršja 21. t. m. razstavljeni v poslojpu tehn. fakultete (poleg obrtne šole) v sobi št. 20 in sicer vsaki dan od 2. do 6. ure popoldan. Vstop vsakomur prost.

— **Manice,** spomnite se — kadar kupujete sladice svojim otrokom — da je premogo otročevce, ki nimajo kruha in darjate par dinarjev za srečko Kola jugoslovanskih sester. Na ta način pripomorete društvu do gmočnih sredstev, ki so mu potrebna, da more podpirati siromašno dečo, bolnike in onemogle ter pomoči potrebne.

— **Reklama za nemška letovišča.** Po naših kolodvorih, kupejih in celo na ljubljanski glavni pošti še vedno vise reklamne plake za obisk Vrbskega jezera in drugih čarobnih pokrajin, ki smo jih s pisbištom izgubili. Na ta način delamo brezplačno reklamo za obisk teh nemških krajev.

— **Drage Jožice!** 19. boste godovali. Takrat vam bodo prinašali za god tudi cvetice. Sprejmite jih, toda le pod pogojem, da bo šopku pridejan tudi »šope« srečk. — Josipom pa voščimo 100 srečk in jim ponudimo v nakup 100 srečk. — Kolo jugoslovanskih sester.

— **Izpit za mojstre lesnih in kovinskih obrti** se vrši na Tehnični srednji šoli v Ljubljani odle redno v drugi polovici meseca maja in novembra. Prošnje je vlagati vsaj en mesec prej pri šolskem ravnateljstvu.

— **Zrelostni izpit na Tehnični srednji šoli v Ljubljani.** Na oddelku: Višja stavbna šola se je vršil prvi zrelostni izpit dne 4. t. m. K izpitu se je prijavilo vseh 12 obiskovalcev zadnjega (8.) semestra, med njimi dve učenci. Uspeh je bil jako ugoden, kajti vsi so prestali maturo z dobrim, deloma z izvrstnim izidom, in sicer (odličnjaki so tiskanimi ležalnimi črkami: Battelino Angelo, Dolenc Janko, Hilbert Zdenko, Jelinek Fr. Kuchova Ruša, Koprivc Milan, Martinčeva Marija, Medved Ivo, Rozman Ivan, Samša Stanko, Spiničič Ivo, Zupan Miroslav. — **Umrja** je v deželni bolnici ga. Mimi Grčar, roj. Likar, učiteljica in soproga učitelja na Barju pri Ljubljani. Blag ji spomin!

— **Samomor.** Služkinja pri dr. Pippenbacherju v Ljubljani, Antonija Zorko iz Rubeli, obč. St. Jernej, se je v terek dopoldne iz neznanega vzroka zastrupila. Našli so jo v njeni sobi, ko je bila že mrtva. — **Denar pojedel.** Dveletni sinček komuniste Mar. Kogojca se je igral z žvinarškim novcem. Po otročji navadi ga je deval v usta in ga pri tem pojedel.

Občinski svet ljubljanski.

Točno ob 5. uri popoldne odpravi župan dr. Perič sejo. Kot prvi se oglasi k besedi obč. svet. Pirc (SLS), ki stavi nujen predlog za regulacijo Škofijske ulice. Šentpetrski župnik odklopi v svrhu regulacije Škofijske ulice 5340 kvadratnih metrov svoje ga sveta, zato pa naj mu mestni magistrat ogradni njegov vrt. Obč. svetnik dr. Puc protestira proti nujnosti predloga in govori skozi okno. Nujnost predloga se sprejme. Referent stavb. odseka obč. svetnik Pirc Pravi, da predloga ni smatrali za politično. Obč. svet. Ogrin (SLS) pravi, da pride mestna občina pomeni do sveta. Obč. svetnik Turk (JDS) pravi, da se bove z projektirano regulacijo odstraniti cesta, ki obstoja že nad sto let. Predlaga naj se vrne predlog stavbnemu odseku. Dr. Stanovnik (SLS) mu odgovarja, da zahteva dejanska potreba sukcesivno ureditve cestnih razmer v Ljubljani in da ena najbolj nujnih regulacij je ravno regulacija Škofije ulice, kjer je vsled ožine naravnost ogrožena osebna varnost pasantov po cestni železnici. Obč. svetnik (NSS) izjavi, da narodni socialistični obč. klub ne smatra stvari za politično in da je kreiranje med-obč. svet. Turkom in drugimi stvar okusa. Če pravi obč. svet. Turk, da bi se lahko ta svet dobil po 10. letih zastoji, je to enostavna demagogija, ker v ljubljanski občini ni došel znan noben razlastitveni zakon. Glasoval bo za. Dr. Triller (JDS) izjavi, da bo glasoval proti regulaciji ter pravi, da je v Ljubljani še mnogo drugih ulic, ki bi bile regulacije ravno tako potrebne kot Škofijska ali pa še bolj. Tako na pr. Wolfova itd. (Obč. svet. Pirc: »Hilš pa menda ja ne bo mo podiral, g. doktor!«) Predlog pride na to na glasovanje in se sprejme z večinski mi glasovi. Obč. svetnik Ogrin predlaga v imenu stavbnega odseka, da se zgradi mestna deklisla šola v Koinikovi ulici. So glasno sprejeto.

Obč. svet. Adamič (SLS) javlja, da je obč. svet. Turk vložil prošnjo, da se pogrebni zavod izseli iz njegove šupe v Komenskega ulici. Predlaga, da se postavi lastno poslojpe. Soglasno sprejeto. Nato predlaga zgraditev matirške lopi. Soglasno sprejeto. Nadalje poroča, da se je obrat mestne zastavilnice tako povečal, da zavod ne more več izhajati s svojim kapitalom. Predlaga posojila do 1 milijon kron. Soglasno sprejeto. Na zahtevo enega obč. svetnika JDS je posebna komisija preiskala poslovanje v mestni zastavilnici in je ugotovila, da je poslovanje in stanje v najlepšem redu. Osojbi naj se izreče zato za hvala. Sprejeto. Obč. svetnik Tavcar (NSS) konstatira, da je JDS okodavala ljubljansko občino za veliko vsoto, ko je za 8 mesecev ustavila poslovanje zastavilnice. Ko je to trdil na drugi seji obč. sveta, je dr. Triller dejal, da so to fabule. Sedaj je to komisijonelo ugotovljeno. Povečanje obrata zastavilnice pa kaže, da beda v Ljubljani strasno raste. Zastavilnica bo morala obresti znižati, ker je tukaj v pomoč bednim in ne radi dobičkov. Dr. Triller priznava, da je JDS pogrešila, ko je ustavila poslovanje zastavilnice. Poročilo obč. svet. Adamiča se nato sprejme na znanje. — Nato predlaga v imenu policijske zdravstvenega odseka obč. svet. Pirc reorganizacijo ljubljanskega gasilstva. Treba je modernega orodja, avtomobilizacije, nabave nove motorne brizgalne in nastavitve vsaj nekaj stalnih gasilcev za prvo pomoč. Za začetek bi naj jih bilo 8. Obč. svet. Orehek (SLS) predlaga podporo 300.000 kron prostovoljnemu gasilnemu društvu v Sp. Siski. Dr. Triller (JDS) priznava potrebo reorganizacije je pa proti nabavi motorne brizgalne in proti poklicnim gasilcem. Isto stališče zavzema tudi obč. svet. Turk (JDS). Obč. svet. Rupnik odklanja ugovore JDS in pravi, da je obč. svet. Turk še l. 1919 sam vložil na občinski svet prošnjo, da naj se uvede stalno gasilsko službo. V odporu JDS proti tej uvedbi sedaj vidi le nezadovoljstvo nad dejstvom, da je večina storila za gasilstvo Ljubljane nekaj, kar JDS tekom 25 let svojega vladanja ni storila. Motorna brizgalna je potrebna tudi za okolico in pa za one dele mesta, ki še nimajo vodovoda. Ne more si predstavljati, kako bi se brez dobre brizgalne lahko pogasil na primer kak požar na barju. (Obč. svet. Turk. Kolkrat sma že gasil. — Obč. svet. Ogrin: »Zato je pa tudi vse pogorelo!« S škaši gasiti v Ljubljani ni treba. Obč. svet. Kremžar (SLS) zagovarja predlog in pravi, da je hitrost pomoči pri požarih bistvene važnosti. To pa se v najpopolnejši meri lahko doseže le s poklicnimi gasilci. — Obč. svet. Rozman (JDS) kliče: »Saj bomo glasovali — konec debate!« Kremžar: »Vsi?« — Obč. svetnik JDS: Vsi, vsi! — Kremžar: »Torej ste se vendar dali prepričati! Hvala vam.« Referent Pirc doda še nekaj dodatnih predlogov, ki pridejo še pred odsek. Nato se njegov predlog o reorganizaciji gasilstva sprejme. — Posojilo 300.000 kron spodnješišenskem prostov. gasilnemu dru-

štvu se zaenkrat ne dovoli, ker bo preje občinski svet pregledal stanje gasilnega orodja tega društva. — Obč. svet. Jeglič (SLS) poroča o predlogu kuratorja Mladike glede novega pravilnika. Predlog kuratorja se sprejme. — Brninski dijakom se dovoli enkratna podpora 10.000 kron.

Pri slučajnosti je bil sprejet predlog obč. svet. Rupnika (NSS), ki se glasi: da se g. Krapež odškoduje za nabave stroške godbenega paviljona, predlagam: Mestna občina naj stopi v stik z g. Krapežem radi odkupa godbenega paviljona, katerega naj potem postavi na za primeren kraj. Obtemen naj se mestna občina obrne na vojaško oblast s prošnjo, da dovoli brezplačne koncerte godbe »Dravske div. oblasti«, pri katerih bi mestna občina pobirala prostovoljne prispevke v korist mestnim revežem. Istotako naj bi se mestna občina obrnila z enako prošnjo na godbo »Zveze jugoslov. železničarjev« in na godbo »Salezijancev na Rakovniku«. Obč. svet. Malgaj (NSS) prosi g. župana, da posreduje pri državni upravi, da se spravi v primerno stanje Celovška cesta. Občinska seja je bila zaključena ob 8. uri zvečer.

Iz tajne seje občinskega sveta.

V smislu predloga ravnateljstva tehn. srednje šole se podelje razpisane ustanove za obiskovanje obrtne šole takole: Ustanovi po 250 kron: Heleni Hribarjevi in Silvi Mancinjevi; ustanove po 100 kron: Danici Resnikovi, Josipini Brodarjevi, Olgi Hribarjevi in Mariji Zvanovi. — Mest. nadučitelj Jakobu Furlanu se podeli meščanstvo in je oproščen od plačanja takse. — Mestni zdravnik dr. Jernej Demšar izstopa iz mestne službe. Izstop se vzame na znanje. Dr. Demšarju se izreče za dosedanje službovanje zahvalo in priznanje obč. sveta. — Imenujejo se: Ing. Požencel, stavbni svetnik v VII. čin. razredu; Albert Derganc in Ivan Kolesa mag. pls. nadoficijalom v X. čin. razredu; Rudolf Ešl, blaginikom mestne zastavilnice v VIII. čin. razredu; Fran Poljšak, likvidatorjem v IX. čin. razredu; Rudolf Juvan, skladiščnikom v X. čin. razredu; Alojziju Vavpotiču, cenilcu mestne zastavilnice se prizna posebno nagrado; Karl Struškaj, stalnim paznikom mestnih delavcev v VII. plač. stop. II. kategorije nižjih tehn. uslužbenec; Vinko Metlikovič, stalnim mestnim gozdarjem v X. plač. razredu.

Maribor.

Pokrajinski zbor »Jugoslovanske Matice« se vrši letos v Mariboru in sicer na Jožefovo, dne 19. marca 1922 v veliki dvorani »Narodnega doma«. Upamo, da bo več udeležnikov, kakor lansko leto v Ljubljani. Vstop v zborovno dvorano pa imajo samo delegati, ki se izkažejo z izkaznico pokrajinskega odbora v Ljubljani.

Potnikle proti št. 11u in Ljutomeru opozorimo, da vozijo po novem voznem redu iz Maribora vlaki ob sledečih urah: Prvi vlak ob 6.20 uri jutraj, ki vozi do Ljutomera, drugi do Špilja vozi ob 12.41 uri popoldne in tretji, zadnji vlak, ki vozi istotako do Ljutomera gre iz Maribora ob 17.16 uri t. j. ob 5.16 uri popoldne. Kasneje ne vozi nobeden vlak proti Špilji ali Ljutomeru.

Avtomobilna nesreča. Grof Macenzi je imel v nedeljo popoldne smolo. Peljal se je iz Slovenske Bistvice v Maribor. Na oglu Tržiske ceste in Dankove ulice je zadel v neki kup kamenja. Grof se je nekoliko poškodoval, drugi sopotniki pa so ostali nepoškodovani.

Celje.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek zvečer je na našem ljubljanskem vseučilišču predaval strokovna učiteljica dr. Ana Zupančič »o socialnem delovanju armade reševanja v Londonu«. Armada reševanja v Londonu so razna društva, ki skrbijo, da razne za človeško družbo izgubljene ljudi privedejo zopet na pravo pot in jih napravijo zopet za koristne člane človeške družbe. Gospodična predavateljica je bila sama v Londonu in je imela v to delovanje sama vpogled, zato je bilo njeno predavanje nad vse zanimivo in so ji poslušalci sledili z velikim zanimanjem. Prihodnje predavanje bo zopet prihodnji ponedeljek ob navadni uri.

Koncert ruske narodne umetnosti se je vršil v soboto v celjskem Narodnem domu pod vodstvom režiserja gospoda Putjate iz Ljubljane. Na sporedu so bile ruske narodne pesmi, plesi itd. Večer je bil drugače lep, samo obisk je bil slab.

V našem mestnem parku se je pričelo živahno delo. Spravljajo se v red pota in se posipajo z gramozom iz Savinje. Tukaj bi pač bilo boljše, da bi ostala pota, kakor so bila, se za toliko časa, da bi se bil nabavil lahko drobnj, zato pripravni pesek, s katerim so svoj čas posipavali pota po mestnem vrtu. Kamenje s katerim se je nasul poseben glavni dvorec, pač ni zato pripravno. Vrtinar je pričel že tudi nasajati gredice s cveticami.

Pred »Narodnim domom« na Dečkovem trgu je prostor s štirimi čepirami in ograjo, kjer je kraljeval dolga leta spomenik cesarja Jožefa II. To vse so pričeli te dni razdirati. Ali bi ne bilo boljše, da bi te lepe čepre, ki so dolgo let krasile ta trg, ki niso bile doslej nikomur napoti, ostale na mestu in bi se tam bi s časoma postavili kak primeren spomenik?

Razglas. Mestni magistrat celjski razglasja: Vsi mladeniči rojeni leta 1902, ki bivajo v območju mestne občine celjske, ne glede na pristojnost, se pozivajo k osebni zglatitvi pri mestnem magistratu soba št. 9 v času od 17. do 27. marca 1922 med uradnimi urami, to je od 9. do 27. ure popoldne. Seboj je prinesiti krstni list, domovnico, rodbinsko polo in če je kdo od družinskih članov služil pri vojakih, tudi »Vojaško izpoved«. Odsotne mladeniče morajo prigrisati stariši ali njih namestniki, oziroma najbližji sorodniki. Proti vsakemu, ki bi se pravčasno ne prigrisali, se bo kazensko postopalo po zakonu.

Turnir celjskega šahovskega kluba se vrši te dni. — V kratkem se bo vršil v Celju match med ljubljanskim in mariborskim šahovskim klubom, teoretski turnir domačega kluba in izlet istega kluba v Maribor.

Pasji kontumace za celjsko mesto je razveljavljen, kaj pa drugi kraji okrog Celja, kjer je isti še v veljavi že nad leto dni?

Preskrba mesa v mestu Celju je zadnji čas zopet nekaj boljše. Sedaj se zopet lažje dobi meso raznih vrst. Tudi ne izvažajo ga več zadnje čase toliko. Ker cena živini pada, bi bilo nemestno, da bi tudi cene mesu šle zopet nekoliko navzdol.

Občni zbor krajevne organizacije Narodno-socialne stranke za Celje in okolico se vrši danes v sredo 15. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu pri »Kroni« na Ljubljanski cesti.

Obrtna razstava v Celju od 12. do 22. avgusta 1922. Pripravljena dela na letošnji obrtno razstavo v Celju lepo napredujejo. Pred vsem je zasiguranega okrog 6.000 kvadratnih metrov razstavnega prostora in to v 24. sobah mestne osnovne šole v Celju, v telovadnici »Sokola« in na dvorišču. Poslojpe je, kakor znano, kar naimodnejše urejeno, prostori visoki in svetli, kakor nalašč za razstavne namene. Odbor je nadalje razpisal natečaj za razstavni plakat, katerega so se udeležili razni celjski risarji. Tri najboljša dela, ki so dobila nagrade, se te dni razstavijo pri Goričar-Leskošku v Celju. Sestavljen je tudi že razstavni red in se v prihodnjih dneh s prijavnici vred razpošlje. Udeležitev na razstavi je prijaviti do 1. maja t. l. Razstave se lahko udeležijo obrtniki, industrijalci in trg. v prvi vrsti iz Slovenije, pa tudi iz cele naše države.

Spomlad. Zadnji krasni solnični dnevi so pospešili, da je počelo pogajati zelenje na drevju. Okrog Celja bo kmalu zeleno. Travniki so že tudi ozeleneli. Obeta se nam krasna spomlad.

Rezervarji za petrolej in olje ob izlivu Voglavne v Savinjo so dograjeni. Eden je betonski eden iz železa. Rezervarji so last tvrdke Faber et Komp.

Prekmurje.

Stanovanjsko društvo obrtnikov za Prekmurje se je ustanovilo zadnji nedeljo v Belčincih. Glavna zasluga za to gre pekovskemu mojstru v Belčincih g. Vekoslavu Kralju. Občni zbor je otvoril g. Stefan Raduha, nakar je poročal g. Jos. Škafer o pomenu združništva ter prečital pravila. Za predsednika je bil izvoljen g. Stefan Raduha, za podpredsednika g. Jos. Škafer, nadalje 9 odbornikov in 5 namestnikov.

Gledališče in glasba.

Muzika Dravske div. oblasti priredi svoj prihodnji simfon. koncert dne 3. aprila t. l. Poleg R. Korzokovih simfon. slik »Noč na Triglavu« se bo izvajala A. Dobroničev »Dozivanje u kolo«, St. Premjlove »Variacije« in pa R. Wagnerjev »Čar velikega petka« iz »Parsifala«.

Druga podučna prireditve v filharmoniji. V ponedeljek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer prirediti komponist Marij Kogoj in baritonist kr. opere g. Stefan Romanowski drugi podučno prireditev — soareo, na kateri se bodo izvajale skladbe slovenskih komponistov, ki žive v Ljubljani. Natančnejši spored in cene javimo. Vstopnice bodo v predprodaji od petka dalje.

Romanowski - Kogoj. Spored soare skladb sodobnih komponistov v Ljubljani, katere prirediti Marij Kogoj in baritonist g. Stefan Romanowski v ponedeljek, dne 20. marca 1922, ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani: Lajovic: Romanca in Spleen. — Škerjanec: Vizija. — Ravnik: Pozdrav iz daljave. — Kogoj: Sprehod v zmlin in Da sem jaz Jezus. — P. H. Sattner: Iz oratorija »Assumptio«. — Premri: Prošnja. — Adamič: Na tujem. — Adamič: Pa ne pojdem prek poljan. — Pavčič: Dedek Samonog. — Pahor: Na poljan. — Krek: Iz vseh grobov ta večnost. — Sedeži v predprodaji od petka, 17. marca dalje v pisarni Glasbene Matice po 4, 5, 6, 8, in 10 Din. Stojšča po 3 Din. Dijaštvo 2. Din.

Književnost in umetnost.

Govekar Fran: Svitanje. Roman. Natisnila Narodna tiskarna, založila Zvezna tiskarna v Ljubljani. 541 strani. Cena brošurani knjigi 20 Din. Cena vezani knjigi 25 Din. 6 ilustracij.

Govekarjev roman je zajet iz ene največjih dob svetovne zgodovine; francoska velika revolucija je razširila ideje svobode preko vse Evrope. Zarki demokratizma so dosegli tudi naš, še nezavedni narod slovenski. Takrat se je začelo svitanje naše kulture; zapel je prvi naš pesnik, Valentin Vodnik, ki ga je vodil genijalni baron Ziga Zois, in začel je izhajati prvi naš časnik »Novice«. Zrno, ki ga je bil zasajal naš prvi zgodovinar Anton Linhart, je začelo klti v dušah slovenskih inteligentov in začela se je širiti zavest, da smo Slovenci le veja na ogromnem drevesu Slovanstva. »Svitanje« sega do odhoda franc. vojske in uprave iz Ljubljane in slovenskih dežel l. 1797. Roman prinaša veliko galerijo historičnih oseb, naslikanih po arhivih in mnogostrožnih starih in novih knjižnih virih. Zois, Vodnik, župan dr. Podobnik, knez nadškof Brigid, škof Raigersfeld, dež. glavar Hohenwart, tovarnar Desselbrunner, nadvojvoda Karl, ubeljski »cesar« Premrton, postojnski župnik Weniger, idrijski Kraus z lepo Viktorino, ljubljanski prvi hotelier Rechter, profesor čudak Pelzi, dijak Jernej Kopitar ter še cela vrsta ljubljanskih zgodovinskih tipov na eni strani, a Napoleon Buonaparte, Murat, Bernadotte in razni francoski generali na drugi strani. Na Ubelskem, v Postojni, Idriji in Ljubljani se godi dejanje romana, polno idej, idealizma, sreče in trpljenja. Rdečo nit tvori ljubezenske avanture brivca Daneta in odvetnika dr. Repiča, doživljaj sirote Lovra Čeledina, sanjarke Viktorine Krausove, kasneje Napoleonove ljubice in oštirke Verderberice.

Knjigo krasno šest ilustracij zgodovinskih oseb iz romana. Napoleona Buonaparte predčuje slika v kronskem ornatu, ko ga je kronal papež pi VI. za rimskega cesarja. Naslednja slika prinaša avstrijskega nadvojvodo Karla, najslavnejšega avstrijskega vojskovodjo v bojih z Napoleonom. Povsem originalna in doslej še nikjer priobčena je slika barona Ziga Zoisla v bolnišnem stolu, ki si ga je v mukopolnih in neprespanih nočeh sam skonstruiral. — Prav lepe so tudi slike Balanta — našega

prvega pesnika Valentina Vodnika ter obeh francoskih generalov Joahim Murata in Jean B. Jules Bernadotte-a.

Roman »Svitanje« je prvi del historične trilogije.

Izšel je »Imenik lastnikov čekovnih računov« 3. izdaja. Založil poštni čekovni zavod v Ljubljani. — Dobiva se pri pošt-nem čekovnem ravnatelju v Ljubljani.

Izšel je Vincenc Stepanek: »Dnevnik mladega človeka«. Prevla Vida Pivkova. Izdala in založila Sokolska župa Maribor. Dobiva se v vseh večjih knjigarnah.

Sport in turistika.

Otvoritev nogometne sezone v Ljubljani 19. t. m. — Gradjanski : S. K. Ilirija. — Ilirija nastopi v nedeljo, v svoji prvi letošnji tekmi proti S. K. Gradjanskemu iz Zagreba. S. K. Gradjanski je znan kot eden najslabjših moštev Jugoslavije. Bil je dolga leta hrvatski prvak in uživa mednarodno sloves. Turneja v Španijo, ki jo nastopi po nedeljski igri z Ilirijo, ga bo napravila še bolj popularnega. Ilirija se sreča z S. K. Gradjanskim 19. t. m. drugič po vojni znano je, da mu je podlegla lani, ko je bilo njeno moštvo v slabi kondiciji 2 : 7. Moštvo, ki bo nastopilo proti Gradjanskemu v nedeljo, bo v jedru isto, ki je doseglo preteklo jesen mnogo lepih rezultatov, spremljen bo le notranji napadalni trio, v katerem bo manjkala za enkrat se Seger. — Pričetek tekme je določen na pol 4. uro, predtekmo igraja dva moštva naraščaja. Cene: sedeži 10 in 7 Din., stojšče 5 Din. Članske in dijaške vstopnice 3 Din.

S. K. Jadran vabi vse nogometaše na sestanek, ki se vrši v petek 17. t. m. ob pol 8. uri pri »Sodčku«. Zelo važno!

Sokolstvo.

Sokol I. Kruta, neizproсна smrt nam je ugrabila našega dobrega neumorno delavnega brata Janko Kovčiča. Pogreba, ki se vrši v četrtek ob pol 16. uri se udeležimo korporativno v kroju. Zbrališče Narodni dom ob tričetrt na 15. uro. Brate in sestre pozivljamo, da se pogreba udeležijo v čim največjem številu. Odbor.

Skoški Vjesnik župe zagrebačke, Sokolska župa zagrebačka pokrenula je pod ureditvijo Ante Brozoviča svoj vlastiti sokolski organ, koji se svojim sadržinom a što je glavnom informiranošću o Sokolstvu toli odlikuje, da taj list nije samo određen za uske prilike jedne župe, već se njime može poslužiti svenkupno Sokolstvo. Listu je preplata minimalna, godišnja pet-najst dinara, a šalje se na upravo »Sokolskog Vjesnika župe zagrebačke«, Zagreb, Nova Ves br. 23. Mi sa svoje strane list preporučamo ne samo sokolima, već i ostalima, da se tako upoznaju s ciljevima i ideologijom ove moćne naše nacionalne organizacije.

Društvene vesti.

Društvo »Soča« naznanja svojim članom in prijateljem društva, da bo nadaljeval skladatelje g. Emil Adamič svoje predavanje o doživljajih v ruskem umetstvu v soboto dne 18. t. m. ob pol 9. uri zvečer v salonu hotela »Lloyd«.

Javno predavanje »Splošnega ženskega društva v četrtek, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Predava gđc. Al. Stebi: O razvoju ženske volilne pravice. Prostovoljni donesi dobrodošli.

Pokrajinski zbor Jugoslovanske Matice v Ljubljani. Pokrajinski odbor prosi vse delegate podružnic, ki potujejo k pokrajinskemu zboru v Maribor, ki se vrši v nedeljo, dne 19. t. m. točno ob 10. uri pop

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

Bilo je v nedeljo; Klo je kar go-
rela od napetosti. Prvikrat ji je bilo
videti Angelovega soproga. (»An-
gel« — tako je imenovala gospo
Sandsovo). Naslikala si ga je bila
za zmaja. Angel ga je ljubil, toda
ona je bila svetnica in bi bila ljubila
prav vsakega moža. Klo je ugibala,
da je bila Beverley morda revna
(kje naj bi postala tako sočutna, če ne
v siromaštvu?) in se je poročila s
stariškim možem — nu, ne baš radi
njegovega bogastva — to ne bi pri-
stajalo Angelu pač pa zato, ker je
potrebnovala zaščite. In tako se je
Klo pripravila, da zagleda čemerika-
vega sivobradca.

Roger si je bil naslikal grizasto
invalidno neopredeljenega tipa, šta-
cunsko dekle najzanimarnejše vr-
ste.

Ko je stopila Klo za gospo Sand-
sovo v kabinet, je uzrla čilega,
temnolasega moža, bil je na oko vse
prej nego starih in se je zdel malo-
ne dovolj zanimive vnanjosti, da je
bil vreden stati ob Angelovi strani.

Roger je zagledal drobno, vitko
dekle, preotročko in preveč »skrat-
ljusto«, da bi ga bil mogel smatrati
za celo »mlado žensko«. Imela je
drobčen, podolgovast obrazek z ostro
bradico. Polti je bila blede, a daleko
ne grizaste, in njene ustnice so bile
rdeče. Trmasta, predrzna usta, je re-
kel Roger sam pri sebi. In njene oči
— nikoli še ni bil videl tako velikih
oči v človeškem obrazu! Bile so ka-
kor luknje v rjuhi, tako široko in čr-
no so strmele vanj. A dasi je bil ta
obrazek skratljust in ne baš lep s
svójimi napetimi podočnicami in
drzno bradico, je bilo v njem vendar
nekaj posebnega in čudno privlačne-
ga. Obledelo je bilo dekle prelestno.
Lehko bi si bil mislil, da bo Bev-
gledala na to. Klo mu je bila prese-
nečenje, kakor on nji. Oba sta videla
drug v drugem izrazito in zanimivo
osebnost; in Rogerju je prišlo na um,
da ima Beverley prav: dekletu se je
poznalo, da mora biti boljših ljudi. A

še nekaj drugega je bilo v njeni po-
javi, kar je vznemirjalo Sandsa. Za-
man se je vpraševal, kaj naj bi bilo.
Ali je bila podobna nekemu, ki ga je
poznal?

Bil je vljuđen, kakor je prej ob-
ljubil ženi, ter je nagovarjal Klo z
»gospodično Rileyovo«. Ko je rekla
Beverley, da pelje bolnico prvikrat
na izprehod, je Roger zatrdil, da ga
vesili; ali Klo je prestregla njegov
pogled in zasačila v njem sarkas-
tično iskro.

»Spomnil se je dne, ko so me pri-
peljali semkaj v istem vozu.« je de-
jala sama pri sebi. »Vem, da sem ga
ponesnažila; gotovo je bil ves krvav.
Lepih novcev ga je moralo stati po-
pravilo... In — moj Bog, koliko
njegovih dolarjev je trosil zame An-
gel danzadnem! Ni čudo, če se kisto
drži! Toda enkrat jima poplačam
vse. Kako in s čim, ne vem; le to
vem, da poplačam!«

V bogato okrašenem dvigalu sta
se spustili Beverley in Klo v vežo.

»Ako bi živel Angel v podstrešni
izbi — meni bi se zdelo, da je pala-
ča,« je pomislila lrika.

Vratar jima je otvoril hišna vra-
ta od umetno klesanega bronu s
stekleno podlago. Ne da bi se mu
poznalo, je premeril z očmi vsako
najmanjšo podrobnost vitke posta-
vice v beli platneni obleki: beli klo-
buček, ki je pokrival temnordeče la-
se, drobne bele šolnice in fine
gležnje v svilenih nogavicah. Klo bi
se bila najraje glasno zasmejala.
Orjak v livreji je gotovo poznal vso
njeno zgodbo in je natihiem primer-
jal, kako odhaja in kako je prišla.

Tik ob trotoarju se je bleščal
višnjevi avtomobil; pri kolesu je
sedel Robbins nalik kamenitemu ki-
pu. Kloji se je stisnilo srce. Ko so ti-
stokrat postavili nosilnico v avtomo-
bil, je bila ona pri zavesti. »Koliko
dolgujem tej oboževani ženi!« je
dehnila pobožno sama pri sebi. »Ko-
liko ji dolgujem!«

Ko sta stopila na cestni hodnik,
je prišel k njima človek, ki se je
klatil v bližini, ter vzdignil klo-
buk.

»Ali je to gospa Roger Sandso-
va?« je vprašal.

Beverley se je ustavila, jedva ko-
rak od voza. Njena kretnja se je zde-
la nekam burna za tako graciozno,
mehkogibno osebo. Klojine oči so
osuplo preskočile z moža na gospo
Sandsovo. Človek bi bil rekel, da se
je Angel ustrašil; a to bi bilo nezmi-
selno! Zlasti, ker dedec res ni bil
vreden strahu. Bil je majhen in tako
suhljat, kakor bi bil pravkar vstal z
bolniške postelje. Njegov obraz je
bil neprijeten, rumenkast in bolehen,
z globokimi vdrtinami pod rdeče
obrobljenimi očmi. Tudi šepal je, in
še grdo, ako se ni le hlinil; z eno be-
sedo, Klo je čutila, da bi ga vzlic
svojim jedva zaraslim rebrom z
lehkoto pobila na tla.

Proda se:

PEKARIJA V MARIBORU

zelo dobro upeljana s hišo, velikim vrtom
in gospodarskimi poslopiji prodaja za 650.000
kron Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 3.
472

HIŠA Z DOBRO IDOČO GOSTIL- NO NA PROMETNEM TRGU V CELJU

na prodaj. Pogoj se polzevo v gostilni
»Pri Gorazdu« v Celju. 459

Kupi se:

STARO ŽELEZO

kupuje po najvišjih cenah Centralna naku-
povalnica starega železa v Ljubljani, Go-
sposvetska c. 1. 478

CEPLJENE TRTE

za nov nasad — 7000 kvadratnih metrov —
kupim. Ponudbe z navedbo sorte in pod-
lage ter cene pod »Vinograd« na poštni
predal 74 v Ljubljani. 399

AMERIKANSKE TRTE

divjake dobro ukoreninjene kupim par ti-
soč komadov. Ponudbe z navedbo sorte in
cene pod »Vinograd« na poštni predal 74
v Ljubljani. 400

KUPIM

večjo množino »Madrerie« in »Bastings«
smrekove in jelkove deske, zdravo
paralelno prama blago ob progah
Zidani most proti Mariboru sle-
dečih dimenzij: »Madrerie« 75/220, 77/225
mm, »Bastings« 65/180, 63/178, 63/160 mm
v dolžini 4 do 12 m. Dobava do marca
1922. Ponudbe z navedbo cene, nakladalne
postaje, čas dobave pod »Bois en Gros
280« na upravo »Jugoslavije«. 405

Službe:

DVA KROJAŠKA POMOČNIKA

se sprejmeta takoj za malo in veliko delo.
Hrana in stanovanje v hiši Anton Medva-
šek, krojač, Loke 20, Trbovlje. 474

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA ZA BOLJŠA DELA

sprejem takoj proti dobri plači. Franc
Šifrer, čevljar, Skofjaloka. 472

MLADENIČ

v starosti 20 let močan, želi službe za slugo
ali služabnika. Plača po dogovoru. Naslov
v upravi. 469

KONTORISTINJA

zmožna vseh pisarniških del se sprejme pri
tvrdki J. V. Vokač, Ljubljana, Solški dre-
vored 8. 468

VEČ DOBRIH ČEVLJARSKIH POMOČNIKOV

se sprejme. Poizve se v upravi. 465

KONTORISTINJA

samostojna slovenska in nemška korespon-
dentinja, izurjena strojevska in stenografi-
nja, se išče takoj za tovarniško podjetje v Ljub-
ljani. Ponudbe je poslati na upravnitvo
tega lista (kjer se izve tudi naslov) pod
šifro: Kontoristinja 254. 463

KNJIGOVODJA(KINJA),

izvežbana, zanesljiva in samostojna moč,
izurjena tudi v korespondenci in strojepisju,
se išče takoj za tovarniško podjetje v Ljub-
ljani. Ponudbe je poslati na upravnitvo
tega lista (kjer se izve tudi naslov) pod
šifro: Knjigovodstvo 254. 462

ZIDARJI

Za razna ukordna dela se išče takoj več
zidarskih partij. Gradbeno podjetje G. Tön-
nles, družba z o. z., Ljubljana. 453

VEČJE INDUSTRIJSKO POD- JETJE SPREJME TAKOJ ALI POZNEJE:

1 POSLOVODJO z daljšo prakso,
1 DELOVODJO za izdelovanje lesenih
žebelj. 467

1 GASTRISTA k polnofarmeniku.*

1 STROJNIKA k lokomobilu.

Ponudbe je poslati na upravnitvo. 420

SKLADIŠČNIKA LESNE STROKE
zanesljivega išče za takojšnji nastop lesna
družba »Kokrac« v Kranju. 437

Razno:

STROJE ZA MEŠANJE BETONA

telovadno orodje, poljedelske stroje, tra-
verze, cement, smodnik, dinamit itd. v za-
lozi trgovine z železnino Fr. Stupica, Ljub-
ljana, Gosposvetska c. 1. 477

V NAJEM VZAME MIRNA STRANKA TREH OSEB

hišico z vrtom ali njivo blizu mesta ali far-
ne cerkve proti dobremu plačilu. Ponudbe
na upravo lista pod šifro »Miri«, 476

BOJ DRGINJO!

Da si lahko tudi manj premožni sloji pri-
voščijo pristnega dalmatinskega vina, to-
čimo od danes naprej čez ulico črna vino
po 25 K, belo po 32 K liter. Podpirate so-
ludnost! Restavracija Zlatorog, Gosposka
ul. 3. 475

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA KONJ IN VOZOV

se vrši v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri pop-
v St. Vidu nad Ljubljano v hiši št. 4. —
Prodalo se bo: 1. 4 konje, 2. 1 voz, prime-
ren za moštvo gasilnih društev, 3. 1 voz za-
pravljevec, močan, primeren za mesarje, 4.
več parov prsnih oprem in komatov, 5. Raz-
ne konjske in vozne potrebščine, 6. 1 šupa
z močnim ostrešjem, ki se lahko z malimi
stroški preuredi v stanovanje. 466

MEBLIRANO SOBO S HRANO

iščem pri boljši gospod v bližini Marijinega
trga. Cenjene ponudbe pod »Stalno 30« na
list. 479

TEHTNICA PRIPRAVNA ZA MANJŠE OVOJE

do teže 5 kg. se kupi. Ponudbe pod »teht-
nica« na upravo. 499

nerazhodljive
kaučuk pete
za čevlje.

Knjiga s slikami
za zabavo in pouk
našim malim

MOJ ZVERINJAK

izvod 20 K

v Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

MOJI LJUBČKI

živalske slike za naše malčke,
na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Pravi tržaški biči!

Tvrška Ogrin & Peric

Prva jugoslovanska tvornica
tržaških bičev, preje v Trstu,
sedaj na Laveri pri Ljubljani.
Izdelek v različnih velikostih iz
pravega koprivnega lesa. Izdeluje
se tudi po naročilu.

— Cene zmerne in solidne. —

Kostanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdu
kupi

J. Pogačnik, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 1./1.
Posredovalci se dobro plačejo.

Dva mlada trgovca

dobro vpeljana pri vsakovr-
stnih trgovcih v Srbiji, Voj-
vodini, Bosni in Slavoniji,
iščeta zastopstva proti provi-
ziji od prvovrednih trgov-
skih hiš in tovarn. Cenjene
ponudbe na »Ladri«, Osijek I,
:: Kokotova ulica br. 74. ::

MOKO za krmo

ima v zalogi trdka

Kmet & Co.,
Ljubljana, Gosposvetska
8 cesta 8
319 TELEFON 319

Popolnoma izvežban, prav priden

detajlist

z večletno prakso, špecerijske
stroke za glavno trgovino se
sprejme.

FRANC DOLENC, KRANJ.

Savska banka v Beogradu

Kralja Milana ul. 69 • • • • Tel. 21-61, 19-88
ustanovljena 1. 1900. :: vplač. dein. glavnica 3.000.000.— Din.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

sprejema vloge na knjižice proti ugodnemu obrestovanju,
ter jih izplačuje brez odpovedi, odvarja tekoče račune,
daje posojila, i. t. d.

Ima lastna skladišča, ter carinsko posredovalnico v bližini
Železniške proge ob Savi.

Blagovni oddelek

Uvoz — izvoz deželnih pridelkov, kupuje in prodaja iste.

Najboljše sredstvo zopet stenice in drugi mrčes je

„Morana.“

„MORANA“ temeljito uničuje stenice
in njihovo zalego. ••• Naroča se pri

Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/L

Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

Išče se

ZASTOPNIK za JUGOSLAVIJO.

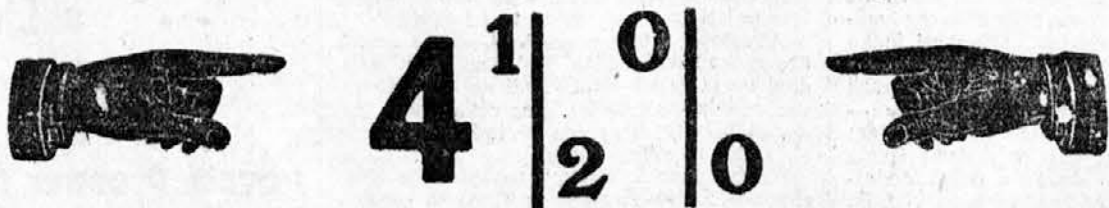
Ponudbe direktno na zgornji naslov.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti.

obrestuje hranilne vloge in
vlogo na tekoči račun po
Ustanovljen septembra 1919.

čistih brez odbitka rentnega
davka. Neposredno pod državnim
nadzorstvom.